

ĐỊA LÝ 10 BÀI 26

CƠ CẤU NỀN KINH TẾ

I. Các nguồn lực phát triển kinh tế

1. Khái niệm

Nguồn lực là tổng thể vị trí địa lý, các nguồn tài nguyên thiên nhiên, hệ thống tài sản quốc gia, nguồn nhân lực, đường lối chính sách, vốn và thị trường... ở cả trong và ngoài nước có thể được khai thác nhằm phục vụ cho việc phát triển kinh tế của một lãnh thổ nhất định.

2. Các nguồn lực và vai trò đối với phát triển kinh tế

a. Căn cứ vào nguồn gốc:

- Nguồn lực vị trí địa lý (tự nhiên, kinh tế, chính trị, giao thông...) tạo điều kiện thuận lợi hay khó khăn trong việc trao đổi, tiếp cận hay cùng phát triển giữa các vùng trong một nước, giữa các quốc gia với nhau.
- Nguồn lực tự nhiên (đất, khí hậu, nước, biển, sinh vật, khoáng sản):
 - Là cơ sở tự nhiên cho các quá trình sản xuất
 - Là nguồn lực quan trọng, là điều kiện cần cho quá trình sản xuất.
- Kinh tế - xã hội (dân cư, thị trường, vốn, khoa học kỹ thuật, chính sách và xu thế phát triển...) có vai trò quan trọng để lựa chọn chiến lược phát triển phù hợp với điều kiện cụ thể của đất nước trong từng giai đoạn

b. Căn cứ vào phạm vi lãnh thổ:

- Nguồn lực bên trong: Vị trí địa lý, tự nhiên, kinh tế - xã hội trong nước.
- Nguồn lực bên ngoài: Vốn, thị trường, khoa học và công nghệ, kinh nghiệm quản lý sản xuất, kinh doanh từ các nước khác.

II. Cơ cấu nền kinh tế

1. Khái niệm

Cơ cấu kinh tế là tổng thể các ngành, lĩnh vực, bộ phận kinh tế có quan hệ hữu cơ tương đối ổn định hợp thành.

2. Các bộ phận hợp thành cơ cấu nền kinh tế

a. Cơ cấu ngành kinh tế: 3 nhóm:

I. Nông – lâm – ngư nghiệp.

II. Công nghiệp - Xây dựng.

III. Dịch vụ.

- Tập hợp tất cả các ngành hình thành nên nền kinh tế và các mối quan hệ tương đối ổn định giữa chúng
- Các nước phát triển: dịch vụ, công nghiệp chiếm tỉ lệ cao.
- Các nước đang phát triển: nông nghiệp còn chiếm tỉ lệ cao mặc dù công nghiệp, dịch vụ đã tăng

=> Việt Nam: I giảm, II tăng, III ổn định.

b. Cơ cấu thành phần kinh tế

- Được hình thành trên cơ sở chế độ sở hữu bao gồm nhiều thành phần kinh tế có tác động qua lại với nhau.
- Gồm: Kinh tế Nhà nước, kinh tế ngoài Nhà nước và kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài.

c. Cơ cấu lãnh thổ

- Gắn bó chặt chẽ với cơ cấu ngành bao gồm: toàn cầu, khu vực, quốc gia, vùng.
- Là sản phẩm của quá trình phân công lao động theo lãnh thổ, các bộ phận cấu thành có quan hệ chặt chẽ với nhau, cơ cấu hợp lí thì thúc đẩy nền kinh tế tăng trưởng nhanh.